

ವಿಲಿಯಮ್ ಜೋನ್ಸ್

ಉಪನ್ಯಾಸ 3: ಫೆಬ್ರವರಿ 2, 1786.

ಹಿಂದೂಗಳು-ಪ್ರಾಚೀನ ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸ-ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ/ಶಬ್ದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ-ಏಶಿಯಾ ಖಂಡದ ಐದು ಮುಖ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು- ಏಶಿಯಾದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೂಲ-ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಭಾಷೆಗಳು, ಅಕ್ಷರಗಳು, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ರಿಲಿಜನ್, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಕಲೆ- ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆ, ರಾಚನಿಕತೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆ -ಅವುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು-ಭಾರತದ ರಿಲಿಜನ್ ಮತ್ತು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ- ಹಿಂದೂಗಳ ಚರಿತ್ರೆ-ಭಾರತದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಕಲೆ-ಭಾರತದ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ- ಹಿಂದೂಗಳು ಮಾಡಿರುವ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು.

ಮಹನೀಯರೆ,

ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ರಚನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, ಬೇಕೆಂದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದೆ; ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿರುವ ಸುದೀರ್ಘ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಒಂದು ಸ್ಥೂಲ ನೋಟವನ್ನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ನೀಡಿದೆ, ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಇತಿಹಾಸ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಮತ್ತು ಕಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆದ ವಿವಿಧ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳ ಒಂದು ವಿಸ್ತೃತವಾದ, ಆದರೆ ಸರಳವಾದ ಒಂದು ರೂಪರೇಷೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ, ಏಶಿಯಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಶೋಧದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದಿಷ್ಟನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಈಗ ಆ ರೂಪರೇಷೆಯ ಒಳಗಿನ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತುಂಬುವವನಿದ್ದೇನೆ, ಅವಶ್ಯವಾದ ಯಾವ ಅಂಶವನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು. ಆದರೂ ಬೇಸರ ತರಿಸುವಷ್ಟು ಸುದೀರ್ಘವಾಗದೇ ಇರುವಂತೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿಯೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ನನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಿಸದೇ ಈ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಇರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮುಂದಿನ ನನ್ನ ಯೋಜನೆಯು ಹೀಗಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವಂತಹ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಸರಣಿಯೊಪಾದಿಯಲ್ಲಿ (ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣ) ರೂಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಾನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿರದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಆಸಕ್ತಿಕರ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಶವೊಂದನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ, ಪ್ರಾಚೀನ ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ವಾಸಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿಯ ಜನತೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಎಲ್ಲಾ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ಟರ್ ಜೇಕಬ್ ಬ್ರಾಯಂಟ್‌ನ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಗೌರವ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೆಸರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಳವಾದ ವಿದ್ವತ್ತನ್ನು ಸ್ವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತ, ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು (ವಿಸ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸುತ್ತಳತೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಲೀನವಾಗುವ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕಿರಣಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ) ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ವಿಶದಪಡಿಸುವ ಈ ಕೃತಿಯು ಶ್ಲಾಘನೀಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕೃತಿಯೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವೇನಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯರಿಂದ

ನಡವ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳ ಹಾಗೆಯೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಏಶಿಯಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶಬ್ದಗಳ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ವಿವರಣೆಯ ಭಾಗವೊಂದು ಮಾತ್ರ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ದೋಷಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಾಕ್ಷ್ಯವಾಗಿದೆ, ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಹೋಗಿ ಸಾವಿರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮರೆಯಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಸಲ ಯಾವುದೇ ಗಟ್ಟಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗೆ ಆತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಧ್ವನಿ ಸಾಮ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸಾಮ್ಯತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ನಂಬಿಕೆಯ ಒಂದು ಅಂತಸ್ಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇನೂ ಅದು ತನ್ನೊಳಗೆ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಂತಹ ಯಾವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಅದನ್ನು ಬಾಹ್ಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯದ ನೆರವಿನಿಂದ ನಿಸ್ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬಹುದು. ಫಿಲ್ಸ್ (filz) ಮತ್ತು ಹಿಜೊ (hijo) ಎಂಬ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಉಪಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳಾದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಫಿಲಿಯನ್ ಎಂಬ ಪದ ಎಂಬುದನ್ನು, uncle ಪದಕ್ಕೆ avus ಪದವು ಮೂಲ ಎಂಬುದನ್ನು, stranger ಪದಕ್ಕೆ extra ಪದವು ಮೂಲ ಎಂಬುದನ್ನು, jour ಪದವು ಇಟಾಲಿಯನ್ ಭಾಷೆಯ dies ನಿಂದ, rossignol ಎಂಬುದು Luscinia ದಿಂದ, ಅಥವಾ singer in groves ನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು; ಹಾಗೂ sciuro, ecreuil ಮತ್ತು equirrel ಎಂಬ ಪದಗಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಗ್ರೀಕ್ ಪದಗಳಿಂದ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಾಶ್ರಿತವಾಗಿ (a posteriori) ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವ ಶಬ್ದಗಳ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ವಕಲ್ಪಿತವಾಗಿ (apriori) ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅವು ಒಂದು ಮಹಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸದಸ್ಯರ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳಾಗುತ್ತವೆ (ದೃಢೀಕರಣದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ). ಪರ್ಶಿಯಾ ಮೂಲದ ನಮ್ಮ hanger (ಸರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಣ್ಣ ಖಡ್ಗ) ಶಬ್ದವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಖಂಜರ್ ಪದದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದು. ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಯಾತ್ರಿಕರ ತಪ್ಪು ಉಚ್ಚಾರದಿಂದಾಗಿ ಅದು hanger ಎಂದು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂತು. ಖಂಜರ್ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಬೇರೆಯದೇ ಅಸ್ತಿ. ಅಥವಾ ಗ್ರೀಕ್‌ನ sandal-wood ಅನ್ನೇ ನೋಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸ್ಯಾಂಡಲ್‌ಗಳನ್ನು (ಪಾದುಕೆ/ಚಪ್ಪಲಿ) ಅದರಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಬಂತು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಅವು ಮತ್ತಷ್ಟು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು. Cus (ಕಸ್) ಎಂಬ ಪದ, ಅದು ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ cut (ಕಟ್) ಎಂದು ಬರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ, ಇನ್ನಿತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಬಹುಶಃ cas (ಕಾಸ್) ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ಅನೇಕ ಅಂಕಿತನಾಮ ಪದಗಳ ಒಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಂಬಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೆ, Algeziras ಪದವು ದ್ವಿಪವಂದು ಅರ್ಥ ಕೊಡುವ ಅರೆಬಿಕ್ ಮೂಲದ ಪದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ, ಇದನ್ನು ಸಂದೇಹಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಆ ಪದಗಳಿಂದಲೇ ನಾಮಕರಣಗೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ಯುರೋಪಿನಿಂದ ಹೇಳಿದರೆ, ಆಗ ನಾವು ಅದು ನಿಜವೆ, ಅಲ್ಲವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾವೀಗ ಸೇರಿರುವ ಈ ನಗರವನ್ನು ಕ್ಯಾಲಿಕಟಾ (calicata) ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. Cata ಮತ್ತು cut ಎರಡೂ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಜಾಗಗಳು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬೇಲಿಯಿಂದ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಜಾಗ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಗುಜರಾತಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ (Gujerat) ಅದು Jezirah ದಿಂದ ಬಂದಿರುವುದು ಅನುಮಾನ, ಏಕೆಂದರೆ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶವೂ ಭಿನ್ನ.

ಅನಾಲಿಸಿಸ್ ಆಫ್ ಏನ್ಸಿಯಂಟ್ ಮಿಥಾಲಜಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ವೈರುಧ್ಯವನ್ನು (ಅಥವಾ ಭಿನ್ನ ನಿದರ್ಶನ) ನೋಡುವುದಾದರೆ (ಒಂದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮೂರನೆಯದನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ) ಈ ವಿದ್ವತ್ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ತಾರ್ಕಿಕ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯು ಅದರ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸಮನ್ವಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಶುದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯವು (synthesis) ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇತಿಹಾಸದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೂಲಭೂತ ನಿಯಮವನ್ನೂ ಬಹುಶಃ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಬಹುದು, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ ಖಂಡಿಸಬಹುದು. ಇದೊಂದು ಸಣ್ಣ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎಂದೆನಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ವಿಷಯವೇ ಅಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕವಾದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅರಿವಿಗೆ ಬರದ ಅಥವಾ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸದ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ, ಅಥವಾ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವ (ಯಾರ ವಿರೋಧಗಳಿಲ್ಲದ) ಸಾಕ್ಷ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸುವುದು ವೃಥಾ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಲಾರದು.

ವಿಶಾಲವಾದ ಏಶಿಯಾ ಖಂಡ ಮತ್ತು ಅದರ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಉತ್ತಾರಾಧಿಕಾರಿಗಳಂತೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡ, ಭಾರತೀಯರು, ಚೀನೀಯರು, ಟಾರ್ಟರ್‌ಗಳು, ಅರಬ್ಬರು ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ನರು ಏಶಿಯಾದ ಐದು ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು: ಅವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಬಂದರು, ಈಗ ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಕುರಿತ ಒಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಯುರೋಪಿನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಯಾವ ಲಾಭವಾಗಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ, ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ, ನಿಮಗೆ ಐದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯದು ಆ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅಥವಾ ಅವರ ನಡುವಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ *ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು* ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೂಲವಿದೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು, ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲವು ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂದುಕೊಂಡ *ಅದೇ* ಮೂಲವೇ ಆಗಿದೆಯೆ ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಭಾರತದಿಂದ ಆರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ; ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆಯ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನದ ನಿಜವಾದ ಕೇಂದ್ರ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಅದು ಈಗ ನಾವು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಮೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ. ಅದು, ಜನಪ್ರಿಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವು *ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನನ್ನು* ಮತ್ತು *ರಾಶಿಚಕ್ರದಗುಂಟ ಮುಂದುವರೆದ ಅವನ ಭ್ರಮಣವನ್ನು* ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗೆ. ಗ್ರಹಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನೇ ಕೇಂದ್ರವೆಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಅದು ಈಗ ನಿದರ್ಶಿಲ್ಲದ್ದು. ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ನಾನು ಇದನ್ನು ಆಧರಿಸುತ್ತೇನೆ: ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕುರಿತ ಈವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ (ಸಂಶೋಧನೆಯ) ಕೆಳತುದಿಯನ್ನು *ಹನ್ನೊಂದನೇ* ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಆದ *ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಆಕ್ರಮಣ*ಗಳಿಗೆ

ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಾ, ಮಾನವ ಪ್ರಬೇಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅತಿ ಮೊದಲ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಭಾರತವು, ಅದರ ಅತಿ ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ (ಅದರ ಪೂರ್ವಿಕರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ), ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಯುರೋಪಿನಷ್ಟೇ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೂಭಾಗದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಬದಿಯಲ್ಲೂ ಸುಮಾರು 40 ಡಿಗ್ರಿಯಷ್ಟು ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ; ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪರ್ಶಿಯಾದಿಂದ, ಅರಾಬೀಯನ್ ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಚೀನಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ (ಪೆನಿನ್ಸುಲಾ) ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪವಿದೆ; ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಟಾರ್ತಾರ್ ಅಡವಿಗಳು, ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಜಾವಾ ದ್ವೀಪಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃತಗೊಂಡ ಭೂಮಿ. ಈ ವಿಷಮ ಚತುರ್ಭುಜವು (ಟ್ರಪೀಝಿಯಮ್) ಪೊಟ್ಟಿಡ್ ಅಥವಾ ಟಿಬೇಟಿನ ಬೃಹತ್ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು, ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸುಂದರ ಕಣಿವೆಯನ್ನು, ಹಳೆಯ ಇಂಡೋಸೀದಿಯನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು, ಸಿಯಾಮ್, ಆವಾ, ರಕಾನ್ ಮತ್ತು ಗಡಿರಾಜ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನೇಪಾಳ, ಭೂತಾನ್, ಕಾಮರೂಪ ಅಥವಾ ಆಸ್ಸಾಂ ದೇಶಗಳನ್ನು, ಹಿಂದೂಗಳ ಚೈನಾ ಅಥವಾ ಅರಬ್ಬೀ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಸಿನ್ ಅನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಡೀ ಪಶ್ಚಿಮ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಅದರ ದಕ್ಷಿಣದ ತುತ್ತ ತುದಿಗೆ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿಂಹಳ ದ್ವೀಪ, ಅಥವಾ ಸಿಂಹದಂತಹ ಜನರ ದ್ವೀಪ. ಭಾರತ ಎಂದರೆ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ, ಇವತ್ತಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಶುದ್ಧರೂಪವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ, ಹಿಂದೂಗಳ ಆದಿಮ ರಿಲಿಜನ್ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ದೇಶದ ಇಡೀ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು; ಎಲ್ಲಿ ನಾಗರಿ ಅಕ್ಷರಗಳು, ಇವತ್ತಿಗೂ ಅದರ ಮೂಲದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನವಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆಯೋ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಹಿಂದೂಗಳು, ತಮ್ಮ ದೇಶವು ಒಂಬತ್ತು ಸಹೋದರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಭರತನಿಗೆ ಸೇರಿದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ, ಅವನ ತಂದೆ ಇಡೀ ಭೂಮಿಯ ಚಕ್ರಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದ, ಅದಕ್ಕವರು ಮಧ್ಯಮ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ, ಮತ್ತು ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಫ್ ವರ್ಚ್ಯೂಸ್ ಎಂಬ ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ಉಪಾಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತವು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿಗಳಿಂದಲೂ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ವಿಂಧ್ಯ ಪರ್ವತದಿಂದಲೂ (ಗ್ರೀಕಿನವರು ಅದನ್ನು ವಿಂಡಿಯನ್ ಎಂದು ಕರೆದರು) ಸುತ್ತುವರೆದಿದೆಯೆಂದು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಅದರಾಚೆಗೆ ಸಿಂಧು ನದಿಯು ಹಲವು ಕವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತ ಅವರ ಗೊಲ್ಲ/ದನಗಾಹಿ ದೇವರ (Shepherd God) ಪ್ರಖ್ಯಾತ ನೆಲೆಯಾದ ದ್ವಾರಕಾದ ವಿರುದ್ಧದ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಆಗ್ನೇಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ನದಿಯಾದ ಸರಯೂ (ಶರವತ್ಯಾ?) ಇಡುತ್ತಾರೆ; ಬಹುಶಃ ಅದು ಆವ, ಅಥವಾ ಮುಂದೆ ಹರಿಯುತ್ತ ಐರಾವತಿ (ಇರಾವದಿ ನದಿ, ಮಯನ್ಮಾರ್) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ನದಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಶಬರ ಕೊಲ್ಲಿಗೆ ಅದರ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಭಾರತದ ಈ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಅವರು ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಮಧ್ಯಭಾಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಟಿಬೇಟಿಯನ್ನರು ಸಹ ಝಂಬು ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ನಾಮಕರಣವು ಸಹ ಬಹಳ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಜಂಬು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಮೃದುವಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಹೆಸರು, ಅದನ್ನು ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಜಾಮೂನ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ನಾವು ರೋಸ್ ಆಪಲ್ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಅಮೃತ ಅಥವಾ ಇಮ್ಯಾರ್ಟಲ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಸಂಗತಿಯು ಅವರಿಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡದಾದ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಕೋಟಿಯಾಗಿದೆ (ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ತಾಣ). ಟಿಬೇಟಿನ ಮಿಥಾಲಜಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಅದೇ ಶಬ್ದವನ್ನು

ಒಂದು ಸ್ವರ್ಗೀಯ ಮರಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಅಮೃತಫಲ (ambrosia fruit) ನೀಡುವ ಮರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದಂತಿರುವ ನಾಲ್ಕು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅನೇಕ ಪವಿತ್ರ ನದಿಗಳ ಹಲವಾರು ನೀರಿನ ಸೆಲೆಗಳು ಉಗಮಗೊಂಡಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶದ ವಾಸಿಗಳನ್ನು ಮಿಸ್ಟರ್.ಲಾರ್ಡ್ ಬಹಳ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ: “ಈ ಜನರು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಹೀಗಿದ್ದಾರೆ: ತೊಡುವ ನಾರಿನ ಬಟ್ಟೆಯು ಕೆಳವರೆಗೆ ಇಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ (low descending), ಅವರ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಉಡುಗೆ-ತೊಡಿಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾಚಿಕೆಯ ಮುಖಚರ್ಯೆ, ಬಹಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರದಿರುವುದು, ಆದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಗುಮಾನ ಮತ್ತು ಸಂಕೋಚವುಳ್ಳ ಪರಿಚಿತತೆಯಿಂದ ನಗುವುದು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕನೈಗೊಪ್ಪುವ ರೀತಿಯದ್ದು, ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾದದ್ದು.” ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಾದ ಮಿಸ್ಟರ್. ಓರ್ಮೆಯವರು ಬಹಳ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಏಶಿಯಾದ ಜನರ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು (ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು) ಕುರಿತ ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಹದಿನೆಂಟನೇ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ (preliminary dissertation) ಅವರು ಗಮನಿಸುವ ಹಾಗೆ, “ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಜನರು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ವರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ (ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ) ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೂ ಹೋಲುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ವಿವಿಧೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಆಕ್ರಮಣಕಾರರು ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದರೂ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.” ಪ್ರಾಚೀನರು ನೀಡುವ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಮೊದಲಿನ ನಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮದೇ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವವೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಡಯನಿಸಿಯಸ್‌ನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಕವಿತೆಯ ಈ ಭಾಗವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿ. ಅದನ್ನು ಅನಾಲಿಸಿಸ್ ಆಫ್ ಏನ್ಸಿಯಂಟ್ ಮಿಥಾಲಜಿಯು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅನುವಾದಿಸುತ್ತದೆ:

“ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಸುಂದರ ದೇಶವಿದೆ,
ಅದು ಭಾರತ, ಅದರ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ವಿಶಾಲ ಸಮುದ್ರವು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ;
ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯ ಹೊಸ ದಿನಕ್ಕೆ
ಸೂಸುತ್ತಾನೆ ಪೂರ್ವದ ಕಿರಣವನ್ನು, ಬೀರುತ್ತ ತೃಪ್ತ ನಗುವನ್ನು.
ಶ್ಯಾಮಲ ವರ್ಣದ ನಿವಾಸಿಗಳು, ಕೂದಲು
ಕಪ್ಪು ಹಯಸಿಂತ್‌ನ ಬಣ್ಣ.
ಅವರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಅನೇಕ; ಕೆಲವರು ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ,
ಗಣಿಯಿಂದ ಒಳಗಿರುವ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ;
ಕೆಲವರು ನೆಯ್ಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಮನಸೆಳೆಯುವ ಕೌಶಲದಿಂದ
ನೇಯುತ್ತಾರೆ ನಾರಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು; ಇನ್ನು ಕೆಲವರು
ದಂತಕ್ಕೆ ಆಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ನುಣುಪುಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ;
ಬಹಳ ಜನ ನದಿಯ ಬಳಿ ಆಳವಿಲ್ಲದ ತೀರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ,
ಅದರೊಳಗೆ ಮಿನುಗುವ ಪಚ್ಚೆಯನ್ನರಸುತ್ತ ಧುಮುಕುತ್ತಾರೆ,
ಅಥವಾ ಹೊಳೆಯುವ ವಜ್ರವನ್ನರಸುತ್ತ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಜಾಸ್ಪರ್

ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ್ದು ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕವಾದದ್ದು; ಟೋಪಾಯ್
ಕೂಡ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿತವನ್ನೀವ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ.
ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಅಮೇಥಿಸ್ಟ್, ನೇರಳೆಯ ಎಲ್ಲ ಸೌಮ್ಯ ಛಾಯೆಗಳನ್ನೂ
ಬಿಂಬಿಸುತ್ತ. ಸಮೃದ್ಧ ಮಣ್ಣು,
ಸಾವಿರಾರು ನದಿಗಳಿಂದ ತೋಯ್ದು ಮಣ್ಣು, ಎಲ್ಲ ಬದಿಗಳಿಂದಲೂ
ಇಲ್ಲಿನ ವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ, ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು.”

ಎಷ್ಟು ಕ್ರಾಂತಿಗಳಾದವು, ಆಕ್ರಮಣಗಳಾದವು, ಆದರೂ ಅವರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೂಲಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ; ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆಯ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇವತ್ತಿಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಿಂತ ಮುಂದಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ವರೂಪ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಡಯನೀಸಿಯಸ್‌ನ ಕಾಲದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ; ಹಿಂದುಗಳು ಈಗ ಎಷ್ಟೇ ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿದ್ದರೂ, ನೈತಿಕವಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಹಿಂದೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಲೆ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮರಾಗಿದ್ದರು, ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ್ದರು, ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಶಾಸನ ರಚಿಸಿದ್ದರು, ಹಲವು ಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಅವರ ಇತಿಹಾಸವು ನೀತಿ ಕತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ತಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಅವು, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ರಿಲಿಜನ್, ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಈಗ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಳೆಯ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಅವಶೇಷಗಳು, ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ, ಅವರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕಲೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಲಿಖಿತ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು ಅಥವಾ ದಾಖಲೆಗಳು.

1. ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಗ್ರೀಕರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಥವಾ ಯಾವ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಗಮನಿಸಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್‌ನ ಜೊತೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಗ್ರೀಕರಿಂದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಕ್ಟ್ರಿಯನ್ ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟುಕೊಂಡವರಿಂದಾಗಲಿ ಯಾವ ದಾಖಲೆಗಳೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮೊಹಮ್ಮದನ್ನರು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಅಥವಾ ಭಾರತದ ಜನರು ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು (ಅಥವಾ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ನುಡಿ) ಒಂದು ಸೀಮಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು; ಅದು ಏಕ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಆಗ್ರಾದ ಆಸುಪಾಸಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತು ಮಥುರಾದ ಕಾವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಶುದ್ಧ ಉಪಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ವ್ರಜಭಾಷೆಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಭಾಷೆಯ ಆರು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಪದಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದ್ದಾಗಿದ್ದವು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಿಲಿಜನ್ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಅದರ ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವ ಹಾಗೆ, ಅದು [ಸಂಸ್ಕೃತವು] ಒಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ವ್ಯಾಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ರೂಪಿತವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ಒಂದು ಅಸಂಸ್ಕೃತ ನುಡಿಯಿಂದ; ಆದರೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಭಾಷೆಗೆ ಮೂಲಾಧಾರವು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ, ಅರೇಬಿಕ್ ಭಾಷೆಯು ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ

ಹಾಗು ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಯು ಗ್ರೀಕ್‌ನಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದಂತೆ. ಆದರೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸದೇ, ಅಥವಾ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಅದರೊಳಗೆ ಪರದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಗಮನಾರ್ಹ ಪದಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ವಸ್ತುಗಳ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಪರದೇಶದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬೆರಕೆ ಮಾಡುವುದು ಆಕ್ರಮಣಗಳು ಮತ್ತು ದಾಳಿಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ನೆನಪಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದು ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾದ ದೇಶದ ಜನರ ಭಾಷೆಯ ಒಳಗೂ ದೇಶವಾಸಿಗಳ ಭಾಷೆಯ ಬೆರಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಟರ್ಕಿ ಭಾಷೆ, ಬ್ರಿಟನ್ ಒಳಗೆ ಸ್ಯಾಕ್ಸನ್ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ. ಈ ಹೋಲಿಕೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧ ಹಿಂದಿಯು ಟಾರ್ಟಾರಿಯನ್ ಮೂಲದ್ದಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಚಾಲ್ಡಿಯನ್ ಮೂಲದ್ದಾಗಿರಲಿ, ಅದು ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಒಂದು ಪುರಾತನಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಾಳಿಕೋರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಅದರ ಒಳಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದವು. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವೇದಗಳ ಭಾಷೆಯು ಬ್ರಹ್ಮ ರಿಲಿಜನ್ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮ) ಇರುವಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂಬ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನಾವು ಸಂದೇಹಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ, ಅದು ಎಷ್ಟು ಹಳೆಯದು ಎಂಬ ವಿಷಯ ಒಂದೆಡೆ ಇರಲಿ, ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದು ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಲ್ಯಾಟಿನ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೃದ್ಧ ಮತ್ತು ಅವೆರಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸೊಗಸಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಂಡದ್ದು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಅವೆರಡರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಬಲವಾದ ನಂಟನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅವೆರಡರೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧವು ಆಕಸ್ಮಿಕ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳ ಮೂಲಘಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕರಣಗಳ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ನಂಟಿದೆ. ಆ ನಂಟು ಎಷ್ಟು ಬಲವಾದುದು ಎಂದರೆ, ಯಾವ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಿಗೂ ಅವು ಮೂರೂ ಒಂದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ, ಈಗ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದಾದ, ಮೂಲವೊಂದರಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬದೇ ಅವು ಮೂರೂ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಭಿನ್ನವಾದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಗಾಥಿಕ್ ಮತ್ತು ಸೆಲ್ಟಿಕ್ ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮೂಲ ಯಾವುದಿತ್ತೋ ಅದೇ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎಂದು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಕಾರಣವಿದೆ (ಅಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ); ಹಳೆಯ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಹ ಅದೇ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು, ಇಲ್ಲಿ ಪರ್ಶಿಯಾದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಆ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ನಾಗರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನಗರ (ಪಟ್ಟಣ) ಪದದಿಂದ ಬಂದ ಶಬ್ದ. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದೇವ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಲಿಪಿಗಳು ದೈವಮೂಲದವು, ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಆದ ವಾಣಿಯ ಮೂಲಕ ಪೂರ್ವಿಕರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಲ್ಲದ ಅದರ ಕ್ರಮವು (ಅಪೌರುಷೇಯ) ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು ಎಂದು ಅವರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ರೇಖೆಗಳು ಮತ್ತು ವಕ್ರ ರೇಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಅಕ್ಷರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ Cusick (ಕ್ಯುಸಿಕ್?) ವರ್ಣಮಾಲೆಯು ಪಡೆದಷ್ಟೂ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕಶಗರ್ ಮತ್ತು ಖೊತೆನ್‌ನ ಗಡಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾಮನ ಸೇತುವೆಯವರೆಗೆ, ಮತ್ತು ಸಿಂಧು ನದಿಯ ತಟದಿಂದ ಸಿಯಾಮ್

ನದಿಯವರೆಗೆ, 20 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಂಡ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾದ ದೇವನಾಗರಿಯು ಜರಾಸಂಧ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬೃಹತ್ ಲಿಪಿಯಷ್ಟು ಪುರಾತನವಲ್ಲವಿರಬಹುದಾದರೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೀಬ್ರೂ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಚೌಕಾಕಾರದ ಚಾಲ್ಡಿಯನ್ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಆಗಿದ್ದವು, ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಅರಬ್ಬೀ ಲಿಪಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದೇ ಮೂಲಮಾದರಿಯಿಂದ (prototype) ಹುಟ್ಟಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಂಬಲೇಬೇಕಿದೆ. ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಲ್ಲಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಯು ಎಲ್ಲಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿತೋ ಆ ಫಿನೀಶಿಯನ್ ಲಿಪಿಗೂ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಮೂಲವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಕನಾರಹ್ (Canarah) ಶಾಸನಗಳು, ಅದರ ಅಧಿಕೃತ ಆವೃತ್ತಿ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಇದೆ, ಅದು ಕೂಡ ನಾಗರಿ ಮತ್ತು ಇಥಿಯೋಪಿಕ್ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಸಂಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಅವೆರಡಕ್ಕೂ ಬಹು ಹತ್ತಿರದ ನಂಟಿದೆ. ಅದು ಎದಕ್ಕಿಯಿಂದ ಬರೆಯುವ ವಿಧಾನವೇ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ವ್ಯಂಜನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಹುದು, ಅಲ್ಲೊಂದು ಒಂದು ನಂಟಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಹಳ ಜನರು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದು: ಅದೇನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಗಳೂ (ಅವು ಮೊದಲಿಗೆ, ಬಹುಶಃ, ವಿವಿಧ ಮಾತಿನ ಅಂಗಗಳ ಒಂದು ಅಪರಿಷ್ಕೃತ ರೂಪರೇಖೆಗಳಾಗಿದ್ದವು) ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೂಲದಿಂದ ಹೊರಟಿವೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈಗ ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಮೊದಲು ಬಹುಶಃ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಸಿಕೊದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳ ಸಂಕೇತಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಆದರೆ, ಚೀನೀ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿರುವ ಧ್ವನಿಗಳ ಕ್ರಮವು ಟಿಬೆಟಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಧ್ವನಿಗಳ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಗಳು ಯಾವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇವತೆಗಳು ಅನ್ವೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿಲ್ಲ.

II. ಭಾರತದ ರಿಲಿಜನ್ ಹಾಗೂ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಅವೆರಡನ್ನೂ ಕುರಿತ ಪೂರ್ತಿ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಪುಟವೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಸ್ ಮತ್ತು ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳ ಮೂಲಕ ಯಾವ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದೇ ದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧಕರ ನಡುವೆ ಮತ್ತು ಅಯಾನಿಕ್ ಮತ್ತು ಆಟಿಕ್ (ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಸ್‌ನ ಭಾಷೆಗಳು) ಬರಹಗಾರರು ತಮ್ಮ ಮನೋಲಾಸಕರ ಭಾಷೆಯ ಎಲ್ಲ ಸುಂದರ ವಿಧಾನಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಆ ಪಂಡಿತ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ನಡುವೆ ನಾವೀಗ ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಯಾವುದೇ ವಿವಾದಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬಹುದು. ಒಂದೆಡೆ ನೆಪ್ಚೂನ್‌ನ ತ್ರಿಶೂಲ, ಜ್ಯೂಪಿಟರ್‌ನ ಹದ್ದು, ಬಾಕುಸ್‌ಗಳ ಸಾಟರ್‌ಗಳು (ಬಾಕುಸ್ ರೋಮ್‌ನ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತತೆಯ ದೇವತೆ, ಸಾಟರ್‌ಗಳು ಕುದುರೆ ಅಥವಾ ಆಡಿನ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕಾಮದೇವತೆಗಳು), ಕ್ಯೂಪಿಡ್‌ನ ಧನಸ್ಸು, ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ರಥ ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ, ರಿಯಾಳ ಸಿಂಬಲ್ಸ್, ಮ್ಯೂಸಸ್‌ನ ಹಾಡುಗಳು, ಮತ್ತು ಅಪೊಲೊ ನೊಮಿಯಸ್‌ನ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ (pastoral) ಕತೆಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಜನವಿರದ ಏಕಾಂತದ ದೃಶ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆ, ವನಗಳಲ್ಲಿ, ಮಠಗಳು ಅಥವಾ ಗುರುಕುಲಗಳಲ್ಲಿ (seminaries) ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮತ್ತು ಸರ್ಮಣರ ನಡುವಿನ ತಾರ್ಕಿಕ ವಾದ-ಪ್ರತಿವಾದಗಳ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು (ಕ್ಲೆಮೆನ್ಸ್ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ) ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಥವಾ, ಮಾನವ ಭೋಗ, ಅಹಂಕಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಮತ್ತು ಆತ್ಮದ

ಶಾಶ್ವತತೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳು; ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆತ್ಮದ¹ ವಿಮುಕ್ತಿ, ಆತ್ಮದ ಅವನತಿ ಮತ್ತು ಅಲೆದಾಟಗಳು ಹಾಗೂ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವು ಮೂಲದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕುರಿತ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ನೀವು ನೋಡುವಿರಿ. ಆರು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ದರ್ಶನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವು ಹಳೆಯ ವಿದ್ವತ್‌ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ (ಅಕೆಡಮಿ) ಒಳಗೊಂಡಿದೆ, ಸ್ತೋವಾ ಅಥವಾ ಲೈಸಿಯಮ್ ತರಹದ ಎಲ್ಲಾ ತತ್ವ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಭಾರತದ ಋಷಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವೈಥಾಗರಸ್ ಮತ್ತು ಫ್ಲೇಟೊ ತಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅದೇ ಚೆಲುವೆಯಿಂದ ಮೊಗೈದುಕೊಂಡರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಂಬದೇ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವದ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪ್ರತೀ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಿದಿಯನ್ ಮತ್ತು ಹೈಪರ್ಬೋರಿಯನ್ ಮತತತ್ವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಿಥಾಲಜಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಉತ್ತರದ (ಉತ್ತರ ಯುರೋಪಿನ) ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ, 'ವೊಡ್' ಅಥವಾ 'ಒಡೆನ್' (Wod or Oden) ರಿಲಿಜನ್ ಅನ್ನು ಸ್ಕಾಂಡಿನೇವಿಯನ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ವಿದೇಶಿ ಜನಾಂಗ ಎನ್ನುವುದು ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಬುದ್ಧನ ರಿಲಿಜನ್ ಕೂಡ ಹಾಗೆಯೇ. ಅವರ ಆಚರಣೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದವು, ಚೀನಿಯರು ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ನಂತರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು, ಅಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೃದುವಾಗಿಸಿ ಫೊ ಎಂದು ಕರೆದರು.

ಹಿಂದುಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಹಂತವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಇದ ಸರಿಯಾದ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳು (priests) ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯುಗವನ್ನು, ಅದು ನಿಜವೂ ಅಥವಾ ಕಲ್ಪಿತವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ಮತ್ತು ಚೀನೀ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರು ನಮ್ಮದೇ ಯುಗದೊಂದಿಗೆ ತುಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯುಗವನ್ನು ಕುರಿತ ಕಪ್ಲೆಟ್ (Couplet), ಡೆ ಗಿನ್, (De Guignes), ಜಾರ್ಜಿ (Georgi), ಮತ್ತು ಬೇಯ್ಲಿ (Bailly) ಯವರ ವಿವರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಕಪ್ಲೆಟ್‌ನ ವಿವರಣೆ ಹೆಚ್ಚು ಸರಿಯಾದದ್ದು. ಆದರೂ ಬುದ್ಧ ಅಥವಾ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಒಂಬತ್ತನೆ ಅವತಾರದ ಕಾಲವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವಾಗ ಲಭ್ಯವಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಇಸವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ ಒಂದು ಸಾವಿರದ ಹದಿನಾಲ್ಕು (1014) ಅಥವಾ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಏಳು ನೂರಾ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು (2799) ಎಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಬುದ್ಧ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಎಂದು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಶ್ಮೀರದವರು ಬುದ್ಧನು ಭಾರತದ ಅಪೋಲೋ ದೇವತೆಯಾದ ಕೃಷ್ಣನ ತರುವಾಯ ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ, ಅಥೇನಿಯನ್ನರು ಪಾಂಡಿಯೋನ್‌ನ ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮತ್ತು ಈಜಿಯಸ್‌ನ ಪುನರ್‌ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ಕಾವ್ಯಮಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪಾಂಡುಗಳು ಮತ್ತು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನನ್ನು ಕುರಿತ ಏಶಿಯಾದ ಕತೆಗಳನ್ನೇ ಬಣ್ಣಕಟ್ಟಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಶಬ್ದವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು (etymologist)

¹ ಇಲ್ಲಿ ವಿಲಿಯಮ್ ಜೋನ್ಸ್ ಆತ್ಮವನ್ನು ಆಕೆ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ soul ಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಆತ್ಮವೆಂದು ಅನುವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂಲದ ವಾಕ್ಯ ಹೀಗಿದೆ: her emancipation from the eternal mind...

ಉಹಿಸುವುದಾದರೆ, ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೂ ಅವರು (ಅಥೇನಿಯನ್ನರು) ಉಚ್ಚರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಆದರೂ ನಾನು ಅವರ ಉಹೆಯನ್ನು ಅವಸರದಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಗ್ರೀಕರು ಪಾಂಡಿಯಾನ್ ದೇಶ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಪಾಂಡುಮಂಡಲವನ್ನು ಎನ್ನುವುದಂತೂ ಹೌದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಯುಗವಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಯುಗವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲದಿಂದ ಮೂರುಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದೇವೆ; ಹಾಗೂ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮೊದಲ ಮೂರು ಅವತಾರಗಳು ಒಂದು ಜಗತ್ಪ್ರಳಯಕ್ಕೆ² (Universal deluge) ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವು ಅವನ ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಐದನೆಯ ಅವತಾರಗಳು *ದೈವಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಶಿಕ್ಷೆ* ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರದ ಗರ್ವಭಂಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಆಗ ಕೇವಲ ಎಂಟು ಜನರನ್ನು ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಇನ್ನು, ಹಿಂದುಗಳ ಎರಡನೆಯ, ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿ ಯುಗವು ಬೇಬಲನ್ ಚದುರುವಿಕೆಯ³ ನಂತರ ಆಯಿತು ಎಂದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಗ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಅಂಧಕಾರದ/ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಮಧ್ಯಂತರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ನೆಲೆಗೊಂಡವು, ಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು, ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜವು ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಈ ಮಧ್ಯಂತರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ದೇವರುಗಳನ್ನು ರಾಮ ಎಂದು ಕರೆದರು, ಇಬ್ಬರು ರಾಮಂದಿರು, ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಪಾಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬ ರಾಮ ಭಾರತದ ಬಾಕುಸ್ ಎನ್ನಬಹುದು, ಅದ್ಭುತವಾದ ಸಾಮ್ಯವಿದೆ. ಅವನು ಮಾಡಿದ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುವ ವೀರಕಾವ್ಯಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿವೆ. ಅವನು ಸೂರ್ಯ ವಂಶದವನು, ಸೀತೆಯ ಪತಿ ಮತ್ತು ಕೌಸಲ್ಯ ಎಂಬ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಪುತ್ರನೆಂದು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಯೊಂದು ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ, ಪೆರುವಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಇಂಕಾ ಸಮುದಾಯದವರೂ ತಮ್ಮ ಮೂಲಪುರುಷ ಸೂರ್ಯ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಅವರ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬದ ಹೆಸರು ರಾಮಸಿತೊವಾ (Ramasittoa). ಅಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲೂ ಇದೇ ಜನಾಂಗವಿತ್ತು ಎಂದು ನಾವು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಅವರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಮನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪೌರಾಣಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಏಶಿಯಾದ ದೂರದ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ತಂದರು. ಈ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಚರಿತ್ರೆಯು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಮಿಥಾಲಜಿಗಳು (ಪುರಾಣ ಕತೆಗಳು) ಕಾವ್ಯದ ದಿರಿಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸತ್ಯಗಳಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ನ್ಯೂಟನ್‌ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ನಂಬಲಾರೆ; ಅದು [ಮಿಥಾಲಜಿ] ಕೇವಲ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಹೊಳಪುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಾಂಕೇತಿಕ ನಿರೂಪಣೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಬೇಕನ್, ಅದನ್ನೂ ನಾನು ಒಪ್ಪಲಾರೆ; ಇನ್ನು ಬ್ರಯಂಟ್‌ನ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಲಾರೆ, ಹೀದನ್ ದೇವ-ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಸೂರ್ಯನ ವಿವಿಧ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ರೂಪಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ, ಅಥವಾ ತೀರಿಹೋದ ಆದಿಪ್ರವರ್ತಕರ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳು ಎಂದು ಬ್ರಯಂಟ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಕತೆಗಳ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು, ನೈಲ್ ನದಿಯ ಹಾಗೆ ಹಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ

² ಬೈಬಲ್ಲಿನ ಮಹಾಪ್ರಳಯ ಅಥವಾ the great flood of Noah.

³ ಇಲ್ಲಿ ವಿಲಿಯಮ್ ಜೋನ್ಸ್ ಬೈಬಲ್ಲಿನ 'Babel dispersion' ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಯೋಚನೆ. ಆದರೆ, ಜಗತ್ತಿನ ನಾಲ್ಕೂ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ವಿಗ್ರಹ ಆರಾಧನೆಯು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಒರತೆಯಿಂದ, ಅಥವಾ ಕಾರಂಜಿಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅಗ್ನಿಯ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪದೇ ಇರಲಾರೆ; ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಭುಗಿಲೇಳುವ ಅಗ್ನಿಯ ಜ್ವಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ “ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಇವನೇ ಒಡೆಯನೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಗಾಡ್‌ನಂತೆ.” ಮತ್ತು, ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಅಥವಾ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ಯವುಳ್ಳ ಪೂರ್ವಜರ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು, ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿದವರು, ವೀರರು ಇವರೆಲ್ಲರ ನೆನಪಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಗೌರವವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸೂರ್ಯ ಅಥವಾ ಚಂದ್ರನಿಂದ ಜನಿಸಿದವರು ಎಂಬ ಒಂದು ಸ್ಥೂಲ ಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

III. ಭಾರತದ ಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ನಾನು ಅವು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲೆಯ ಮಾದರಿಗಳು ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ದೇಶ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾದ ನಡುವೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಂದು ಸಂಬಂಧವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಪಿರಾಮಿಡ್‌ಗಳು, ಪಾಸೇನಿಯಸ್ (ಗ್ರೀಕ್ ಯಾತ್ರಿಕ) ಮತ್ತು ಇತರರು ವರ್ಣಿಸುವ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಮೂರ್ತಿಗಳು, ಸ್ಪಿಂಕ್ಸ್, ಮತ್ತು ಹರ್ಮಿಸ್ ಕ್ಯಾನಿಸ್‌ನ (ಇವನಿಗೂ ವಿಷ್ಣುವಿನ ವರಾಹ ಅವತಾರಕ್ಕೂ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇದೆ) ಶಿಲ್ಪಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಕನಾರ್ಹ (Canarah) ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಶೈಲಿ ಹಾಗೂ ಮಿಥಾಲಜಿಗೂ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇರುವುದು ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಬುದ್ಧನ ವಿವಿಧ ದೇಗುಲಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಮೆಗಳು, ಅಥವಾ ಗಯಾ ಮತ್ತು ಅದರ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಿಗುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಮೂರ್ತಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಾಮ್ಯತೆ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಮೇಲಿನ ಬರಹವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಭಾಗಶಃ ಭಾರತೀಯ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಗಶಃ ಅಬಿಸ್ಸಿನಿಯನ್ ಅಥವಾ ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ ಮೂಲದವು ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ನಾವು ಇಥಿಯೋಪಿಯ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಅಸಾಧಾರಣ ಜನಾಂಗವು ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು ಅಥವಾ ಅವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಜನಾಂಗದಿಂದ ವಸಾಹತೀಕರಣಗೊಂಡಿದ್ದವು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಗಟ್ಟಿನೆಲೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನೋಡೋಣ, ಬಂಗಾಲ ಮತ್ತು ಬಾಹರ್‌ನ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಜನರ ಕೆಲವು ದೇಹಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ತುಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಗುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಆಧುನಿಕ ಅಬಿಸ್ಸಿನಿಯನ್ ಜನರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಬ್ಬರು ಇವರನ್ನು ಕುಶ್‌ನ (Cush) ಮಕ್ಕಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿಂದುಗಳು, ಅವರ ಕೂದಲು ನೇರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆಫ್ರಿಕಾದವರಿಗಿಂತ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿಲ್ಲ, ಆಫ್ರಿಕಾದವರದ್ದು ಗುಂಗುರು ಅಥವಾ ಉಣ್ಣೆಯ ಹಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಒಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ತೇವಾಂಶದ ಮಟ್ಟ ಅಥವಾ ಒಣಹವೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೂರ್ವಜರ ಸೀಮಿತ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಸೂರ್ಯನ ಮೊದಲ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಜನ ಅರೂ ಜನ ಮತ್ತು ಇಥಿಯೋಪಿಯನ್ನರು ಎಂದು ಆಪ್ಯುಲಿಯಸ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನೂ ಅವನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ; ಎಲ್ಲಿ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲಿನ ಬುದ್ಧನ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು

ಕಾಣುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ, ಆ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ಸಹಜವೋ ಅದರ ಒಂದು ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಅದು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

IV. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಶಿಲ್ಪಿ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಅಥವಾ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕುಶಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವುದು, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಮತ್ತು ಲೋಹಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಜನರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಹುದಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಕಣಜವೊಂದನ್ನು ಕುರಿತು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಇದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದ್ದರೂ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ನೇಯ್ಗೆಯು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೌಶಲ್ಯದ ನಾರಿನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸಿಂಡನ್ (Sindon) ಎಂದು, ಯಾವ ನದಿ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾರಿನ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟ ರೂಪ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಆ ಹಸೆರಿನಲ್ಲೇ-ಸಿಂಧೂ- ಕರೆದದ್ದು ಒಂದು ಅಸಂಭವನೀಯ ಊಹೆಯೇನಲ್ಲ. ಕೊಲ್ಚಿಸ್ ಜನರೂ ಈ ಬಟ್ಟೆಯ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿ, ಈಜಿಪ್ಟಿನ ಜನರಂತೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎಜಿಪ್ಟಿನ ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ವಾಣಿಜ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಟಯರ್ (ಲೆಬನಾನಿನಲ್ಲಿದೆ) ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. ರೇಶ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆಯ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನಂತೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ರೇಶ್ಮೆ ತಯಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೆರಿಕಾ (Serica) ಅಥವಾ ಟ್ಯಾಂಕಟ್ (Tancut) ಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಸೆರ್⁴ (Ser) ಎಂಬ ಪದವು ಅವರಿಂದಲೇ ಬಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಗ್ರೀಕರು ಆ ಹೆಸರನ್ನೇ ರೇಶ್ಮೆ ಹುಳುವಿಗೆ ಇಟ್ಟರು, ಅಂದರೆ ಚಿನ್ನವೆಂದು ಅರ್ಥ; ಈಗ ಟಿಬೆಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದುಗಳು ಮೊದಲಿನ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಜನರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಅನೇಕ ಮಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮನುವಿನಿಂದ ಜ್ಞಾತವಾಗಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ನಂಬುವ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಟ್ಟಳೆಗಳ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಬಡ್ಡಿದರವನ್ನು (legal interest of money) ಕುರಿತ ಕುತೂಹಲಕರ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅದರ ದರವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಗೂ ಕಡಲತೀರದ ಸಾಹಸಗಳಿಗೆ (ಸಮುದ್ರಯಾನ) ಮಾತ್ರ ವಿನಾಯಿತಿ ಇರುವುದನ್ನು ಕುರಿತೂ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಕುಲ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ವಿನಾಯಿತಿ, ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವಂತಹ ಕ್ರಮವೂ ಹೌದು. ಒಂದನೆಯ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ದೊರೆಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಮೊದಲು ಅದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಕಡಲಿನ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ಬಹಳ ವಿವೇಕಿಗಳು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಕ್ ಬರೆಹಗಾರರಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ನೈತಿಕ ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲಂತೂ ಅವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವು ಇನ್ನೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ವಿಷ್ಣುಶರ್ಮನ ನೀತಿಕತೆಗಳನ್ನಂತೂ (ನಾವು ಅವನನ್ನು ಪಿಲ್‌ಪೆ ಎಂದು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ) ಜಗತ್ತಿನ ಅತೀ ಪ್ರಾಚೀನ ನೀತಿಕತೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಸೊಗಸಾದ ಕತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆ

⁴ Sericulture

ಕತೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಮೊದಲು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದು ಆರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ. ಬುಯಿರ್‌ಶುಮಿರ್, ಅಥವಾ ಸೂರ್ಯನಷ್ಟೇ ಪ್ರಖರ ಎಂಬ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ ಹೆಸರಿನ ಮುಖ್ಯ ವೈದ್ಯನೊಬ್ಬನ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅನುಶಿರೇವನ್‌ನ ವೆಜೀರ್ ನಿಂದಲೂ ಅನುವಾದಿತಗೊಂಡವು. ಅವು ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ಆ ಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹದ ಮೂಲ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಹಿತೋಪದೇಶ ಎಂದು. ಈಸೋಪನ ಕತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಅರಬ್ಬರು ಅವನು ಅಬಿಸ್ಸಿನಿಯಾದವನು ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ನೀತಿಕತೆಗಳು ಭಾರತದ ಅಥವಾ ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ ಮೂಲದ ನೀತಿಕತೆಗಳು ಎನ್ನುವದಕ್ಕೇನೂ ನನಗೆ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದುಗಳು ತಾವು ಮೂರು ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತಾರೆ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಖಂಡಿತಕ್ಕೂ ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಒಂದು, ನೀತಿಕತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬೋಧನೆ; ಇನ್ನೊಂದು ದಶಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣ, ಅದನ್ನು ಈಗ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ; ಮೂರನೆಯದು, ಚದುರಂಗದ ಆಟ, ಅವರು ಅದರ ಮೇಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಾಕರಣ, ತರ್ಕ, ಅಲಂಕಾರ, ಸಂಗೀತಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳೂ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಡುವಂತಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಸಮೃದ್ಧ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಎಂದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ವಿಷಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅವರ 'ಲಘು ಕವಿತೆಗಳು' (lighter poems) ಉಲ್ಲಾಸದಾಯಕ ಹಾಗೂ ಸದಭಿರುಚಿಯ ಕವಿತೆಗಳಾಗಿವೆ; ಅವರ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಮಹತ್ತರ ಹಿರಿಮೆಯುಳ್ಳವು, ಹಾಗೂ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ. ಅವರ ಪುರಾಣಗಳು ಮಿಥಾಲಜಿಕಲ್ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕತೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬುದ್ಧನ ಅವತಾರದ ತನಕ ಅವು ರಗಳೆ ಛಂದಸ್ಸು/ಪ್ರಾಸರಹಿತ ಪದ್ಯರೂಪಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಅವರ ವೇದಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೆಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ನಿರೂಪಣೆಯ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ವಜಿಜ್ಞಾಸೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಮತ್ತು ದೇವರ (ಗಾಡ್‌ನ) ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಉನ್ನತ ವಿಚಾರಗಳು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಕೃತಿಯಾದ ಚರಕವು (ಚರಕ ಶಾಸ್ತ್ರ) ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ನಂಬಲಾಗುತ್ತದೆ: ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ದೇವರಿಂದಲೂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಪವಿತ್ರ/ಸೆಕ್ರೆಡ್ ಕೃತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಭೂಗೋಳಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾನವ ರಚಿತ ಕೃತಿಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಅವು ಈಗ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ ಇವೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ನನ್ನಿಂದಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಏನಿವೆಯೆಂಬುದು ಇನ್ನು ಬಹಳ ಸಮಯದವರೆಗೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿರಲಾರದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಂಶಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯವನ ಆಚಾರ್ಯನೆಂಬ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯ ಕೃತಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ಕೃತಿಯು ಆಕರ್ಷಣೆಯ ತತ್ವ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಅವನು ಐಯೋನಿಯಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಯವನ ಆಚಾರ್ಯನೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ಪೈಥಾಗರಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಿದವರಲ್ಲಿ

ಒಬ್ಬನಾಗಿರಬಹುದು. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪುಸ್ತಕವೊಂದು ಯವನ ಜಾತಿಕಾ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದಾದರೆ, ಐಯೋನಿಕ್ ಪಂಥದೊಂದಿಗಿನ ಅದರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಹಗಳು ಮತ್ತು ರಾಶಿಚಕ್ರದ ತಾರಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಅರಬ್ಬರು ಗ್ರೀಕರಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು; ಆದರೆ ಭಾರತದ ಅತೀ ಹಿಂದಿನ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗ್ರೀಸ್ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಉದ್ಯಮಶೀಲ ಮೂಲ ಜನಾಂಗವೇ ರೂಪಿಸಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಡಯನಿಸಿಯಸ್ ಈ ಜನಾಂಗವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದು ಹೀಗೆ:

_____ 'ಮೊದಲು ಆಳವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು,
ನಂತರ, ತಮ್ಮ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಅಪರಿಚಿತ ತೀರಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು,
ತಾರಗಳ ಮೇಳವನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡವರವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗರು,
ಅವುಗಳ ಚಲನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟವರು.'

ಇದಿಷ್ಟು ಹಿಂದುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಒಂದು ಸ್ಥೂಲ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ವಿವರಣೆಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಪುಟಗಳೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ಫಲಿತಗಳು ಹೀಗಿವೆ: ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಪರ್ಶಿಯನ್ನರು, ಇಥಿಯೋಪಿಯನ್ನರು ಹಾಗೂ ಈಜಿಪ್ಟಿನವರೊಂದಿಗೆ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತು; ಹಾಗೆಯೇ ಗ್ರೀಕರು ಮತ್ತು ಟಸ್ಕನ್ನರ ಜೊತೆಗೆ; ಸಿಥಿಯನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಗೋತ್ಸ್, ಚೆಲ್ಟ್ ರೊಂದಿಗೆ, ಚೀನಿಯರು, ಜಪಾನೀಯರು ಮತ್ತು ಪೆರುವಿನವರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾದ ದೇಶಗಳು ಹಿಂದುಗಳಿಂದ ವಸಾಹತೀಕರಣಗೊಂಡಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು, ಅಥವಾ ಹಿಂದುಗಳು ಅವುಗಳಿಂದ ವಸಾಹತೀಕರಣಗೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬಲು ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ದೇಶದಿಂದ ಟಿಸಿಲೊಡೆದಿವೆ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಶೋಧಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ನಿಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಪಯುಕ್ತ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವುದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗಣಿಯೊಂದನ್ನು ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಗೆದ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಯುರೋಪಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲವನ್ನು ಕುರಿತ ನಿಖರವಾದ ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.